

**ОРГАНИК ХҮНСНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙГ АНХНЫ ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГТ
БЭЛТГЭСЭН ТАЛААРХ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН
БАЙНГЫН ХОРООНООС ГАРГАСАН САНАЛ, ДҮГНЭЛТ**

2016 оны 02 дугаар
сарын 02-ны өдөр

Улаанбаатар
хот

**Илтгэгч нь: Улсын Их Хурлын
гишүүн С.Оюун**

Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Засгийн газраас 2015 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Органик хүнсний тухай хуулийн төслийн хэлэлцэх эсэх асуудлыг 2015 оны 07 дугаар сарын 09-ны өдрийн Улсын Их Хурлын чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэж, төслийг анхны хэлэлцүүлэгт бэлтгүүлэхээр Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хороонд шилжүүлсэн билээ.

Байнгын хороо 2016 оны 02 дугаар сарын 02-ны өдрийн хуралдаанаар хуулийн төслийн анхны хэлэлцүүлгийг хийх үед Улсын Их Хурлын гишүүн С.Батболд, Б.Бат-Эрдэнэ нар төсөл санаачлагч болон ажлын хэсгээс асуулт асууж хариулт авлаа.

Төслийг хэлэлцүүлэгт бэлтгэх үүрэг бүхий ажлын хэсгээс гаргасан зарчмын зөрүүтэй саналын томьёолол нэг бүрээр санал хураалт явуулахад Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн болно.

Органик хүнсний тухай хуулийн төслийг анхны хэлэлцүүлэгт бэлтгэсэн талаарх Байнгын хорооны санал, дүгнэлтийг зарчмын зөрүүтэй саналын томьёоллын хамт Та бүхэнд тараасан болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

Органик хүнсний тухай хуулийн төслийг анхны хэлэлцүүлэгт бэлтгэсэн талаарх Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хорооноос гаргасан санал, дүгнэлтийг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгөхийг Та бүхнээс хүсье.

Анхаарал тавьсанд баярлалаа

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХҮНС,
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БАЙНГЫН
ХОРООНЫ ДАРГА**

Л.ЭРДЭНЭЧИМЭГ

**ОРГАНИК ХҮНСНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ТАЛААРХ
ЗАРЧМЫН ЗӨРҮҮТЭЙ САНАЛЫН ТОМЬЁОЛОЛ**

Байгаль орчин, хүнс, хөдөө аж ахуйн байнгын хорооны дэмжсэн санал:

1.Төслийн зорилтыг доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулах:

“1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1Энэ хуулийн зорилт нь органик хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэх, органик хүнс, тэжээл, бордоо үйлдвэрлэх, тэдгээрийг баталгаажуулах, худалдах, импортлох, органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээ хэрэглэх, сурталчлахтай холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.”

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

2.Төслийн 2 дугаар зүйлийн 2.1 дэх хэсгийн “Стандартчилал тохирлын үнэлгээний тухай гэсний дараа “Амьтан ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт шалгалтын тухай хууль,” гэж нэмэх.

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

3.Төслийн 3 дугаар зүйлийг доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулах:

“3 дугаар зүйл.Хуулийн хамрах хүрээ

3.1.Энэ хууль нь органик хөдөө аж ахуйн гаралтай хүнс, боловсруулаагүй түүхий эд бүтээгдэхүүн, байгалийн ургамал ашиглаж үйлдвэрлэсэн хүнс, мал амьтны органик тэжээл, органик бордоо,таримлын үр, суулгацад хамаарна.

3.2.Ан амьтны гаралтай түүхий эдээр органик хүнс үйлдвэрлэх, нийтийн хоол үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааг энэ хуулиар зохицуулахгүй.”

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б.Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

4.Төслийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.2 дахь заалтыг доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулах:

“4.1.2.“органик үйлдвэрлэл” гэж энэ хуульд заасан шаардлагад нийцүүлэн органик хөдөө аж ахуйн анхан шатны болон хүнсний боловсруулах үйлдвэрлэл эрхлэхийг;”

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

5.Төслийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 дахь заалтыг доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулах:

“4.1.3.“шилжилтийн үе” гэж анхан шатны үйлдвэрлэл эрхлэгч нь энэ хуулийн 10.1, 10.2-т заасан баталгаажуулалт хийх эрх бүхий этгээдтэй гэрээ байгуулснаас эхлэн органик үйлдвэрлэлд бүрэн шилжих хүртэлх хугацааг;”

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

6.Төслийн 5 дугаар зүйлийг доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулах:

“5 дугаар зүйл.Органик үйлдвэрлэлийн зарчим

5.1.Органик үйлдвэрлэлд дараах зарчмыг баримтлана.

5.1.1.хөрс, ус, агаар, ургамал, амьтан, хүн амын оршин тогтнох эрүүл аюулгүй байдлыг хамгаалсан байх,

5.1.2.органик хөдөө аж ахуй нь экосистемд сөрөг нөлөөгүй, байгаль экологийн тогтвортой байдлыг хадгалсан байх.

5.1.3.зах зээлийн шударга өрсөлдөөнд суурилж, үйлдвэрлэлийн бүхий л үе шатанд шударга энэрэнгүй ёсыг баримтлах,

5.1.4.хүрээлэн буй орчин, одоо болон ирээдүй хойч үеийн эрүүл мэнд, сайн сайхныг хамгаалах, бүтээгдэхүүний органик болон байгалийн шинж байдлыг хадгалахад чиглэсэн хариуцлагатай арга технологиор үйлдвэрлэл эрхлэх.”

5.2.Орцын 90 болон түүнээс дээш хувь нь органик найрлагатай хүнс, тэжээл, бордоог органикт тооцох.

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

7.Төслийн 6 дугаар зүйлийг доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулж дугаарыг өөрчлөх:

“6 дугаар зүйл.Органик үйлдвэрлэлийн шилжилтийн үе

6.1.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь энэ хуулийн 10.1, 10.2-т заасан баталгаажуулалт хийх эрх бүхий этгээд /цаашид “баталгаажуулалтын байгууллага” гэх/-д органик үйлдвэрлэлд шилжих тухай хүсэлтээ гаргана.

6.2.Баталгаажуулалтын байгууллага нь органик үйлдвэрлэлд шилжих шилжилтийн үеийг эхлүүлэх болон органик хүнсийг баталгаажуулах тухай гэрээг үйлдвэрлэл эрхлэгчтэй байгуулснаас хойш энэ тухай ажлын 10 өдөрт багтаан хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад бичгээр мэдэгдэнэ.

6.3.Баталгаажуулалтын байгууллага нь шилжилтийн үеийн хугацааг органик үйлдвэрлэлийн байршил, төрөл, ул мөрийг мөрдөн тогтоох бүртгэл хөтлөлтийн байдал, байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээний дүгнэлтийг

харгалзан 8.3-т заасан журмын дагуу тогтооно.

6.4.Баталгаажуулалтын байгууллага нь органик үйлдвэрлэлд бүрэн болон хэсэгчлэн шилжсэн, шилжиж чадаагүй талаарх үйлдвэрлэл эрхлэгчийн мэдээллийг хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон мэргэжлийн хяналтын байгууллагад ажлын 10 өдөрт багтаан бичгээр мэдэгдэнэ.

6.5.Органик хүнсний боловсруулах үйлдвэрлэл нь шилжилтийн үегүй байж болно.”

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

8.Төслийн “Органик үйлдвэрлэлд хэрэглэх малын эм, биобэлдмэл, ургамал хамгааллын бодис, бордоо, бусад бодис” гэсэн 7 дугаар зүйлийг бүхэлд нь хасах.

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

9.Төсөлд Органик үйлдвэрлэл эрхлэгчийн эрх, үүрэг гэсэн 7 дугаар зүйл нэмэх.

“7 дугаар зүйл. Органик үйлдвэрлэл эрхлэгчийн эрх, үүрэг

7.1.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх хэсэгт зааснаас гадна дараах үүрэг хүлээнэ:

7.1.1.баталгаажуулалтын байгууллагатай байгуулсан энэ хуулийн 6.2-т заасан гэрээний хэрэгжилтийг ханган ажиллах;

7.1.2.мал амьтан, хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн буй орчинд сөрөг нөлөөгүй, хүнсний түүхий эд бүтээгдэхүүний байгалийн шинж чанарыг хадгалах үйлдвэрлэлийн арга технологи боловсруулж мөрдөх;

7.1.3.аж ахуйн дотоод нөөц бололцоондоо тулгуурлан, хаягдалгүй эсвэл хаягдал багатай технологийг ашиглах, усыг зүй зохистой хэрэглэх;

7.1.4.органик үйлдвэрлэлийг бүхэлд нь, эсхүл тухайн төрлийн хүнсийг үйлдвэрлэхээ зогсоосон бол ажлын 10 өдөрт багтаан баталгаажуулалтын болон мэргэжлийн хяналтын байгууллагад бичгээр мэдэгдэх;

7.2.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь дараах эрхтэй:

7.2.1.баталгаажуулалт хийлгэсэн болон шилжилтийн үеийн хүнс, тэжээл, бордооны шошгонд энэ хуулийн 11.2-т заасан органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээг хэрэглэх.

7.2.2.энэ хуулийн 8.3-т заасан журмын дагуу органик үйлдвэрлэлийг органик бус үйлдвэрлэлтэй хавсран эрхлэх;

7.2.3.нийлүүлэгчээс түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг худалдан авахдаа энэ хуулийн 8.3-т заасан бодис, хувиргасан амьд организм, цацрагийн боловсруулалт,

өсөлтийн даавар хэрэглээгүй болон органик болохыг тодорхойлсон баталгаа шаардах;”

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

10.Төслийн 8, 9 дүгээр зүйлийг нэгтгэн, 8 дугаар зүйл болгон доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулж дугаарыг өөрчлөх:

“8 дугаар зүйл.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгчид тавих шаардлага

8.1.Органик үйлдвэрлэл эрхлэгч нь Хүнсний тухай хуулийн 10 дугаар зүйлд зааснаас гадна дараахь шаардлагыг хангасан байна.

8.1.1.органик үйлдвэрлэлийн үйл явц болон органик хүнсийг 2 жил тутамд баталгаажуулалтад хамруулах.

8.1.2.баталгаажуулалтын зардлыг хариуцах;

8.1.3.ойн дагалдах баялаг болон байгалийн ургамал ашигласан тохиолдолд сүүлийн 3 жилийн туршид энэ хуулийн 8.3-т зааснаас өөр бодисоор ариутгал, халдваргүйжүүлэлт хийгээгүй талаар байгаль орчин болон хүнс, хөдөө ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын тодорхойлсон талбайгаас түүх;

8.1.4.ойн дагалт баялаг болон байгалийн ургамал түүж ашиглахдаа Ойн тухай болон Байгалийн ургамлын тухай хуулийн холбогдох зүйл заалтыг хэрэгжүүлэх;

8.2.Органик үйлдвэрлэлд Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3 дахь хэсэгт зааснаас гадна дараах үйлдлийг хориглоно:

8.2.1.энэ хуулийн 8.3-т зааснаас бусад бодис хэрэглэх;

8.2.2.органик хүнсийг боловсруулах явцдаа цацрагийн боловсруулалт хийх;

8.2.3.айл өрх болон үйлдвэр, аж ахуйн газрын бохир, хот суурины цэвэрлэх байгууламжийн лаг ашиглах;

8.2.4.эсээр үржүүлэх /клонинг/ аргаар гарган авсан мал амьтан, тэдгээрийн үр төл ашиглах.

8.2.5.хувиргасан амьд организм, түүнээс гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүн болон өсөлтийн даавар ашиглах;”

8.3.Органик хөдөө аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхлэх болон хүнс үйлдвэрлэхэд баримтлах журам, хэрэглэх бодисын жагсаалтыг хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

8.4.Органик хүнсний орцын найрлага тооцох аргачлалыг хүнс, хөдөө аж

ахуйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

11.Төслийн “Органик хүнсийг импортлох, экспортлох, худалдахад тавигдах шаардлага гэсэн 10 дугаар зүйлийг” доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулж, 9 дүгээр зүйл болгон дугаарыг өөрчлөх.

“9 дүгээр зүйл.Органик хүнсийг импортлох, экспортлох, худалдах

9.1.Органик хүнсийг импортлох, экспортлохтой холбогдсон харилцааг Хүнсний тухай хуулийн 11 дүгээр зүйл, Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 13 дугаар зүйл, Амьтан ургамал, тэдгээрийн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт шалгалтын тухай хууль, Стандартчилал, тохирлын үнэлгээний тухай хуулийн 16.14.2-т заасны дагуу зохицуулна.

9.2.Экспорт болон импортын органик хүнсийг Хүнсний тухай хуулийн 16.1-д заасны дагуу хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага бүртгэж, мэдээллийн сан үүсгэнэ.

9.3.Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт худалдах импортын органик хүнс нь энэ хуулийн 9.1-д зааснаас гадна доор дурдсан шаардлага хангасан байна:

9.3.1.Хүнсний тухай хуулийн 16.2-т заасан журмын дагуу бүртгүүлж жагсаалтад орсон байх;

9.3.2.экспортлогч улсын эрх бүхий баталгаажуулалтын байгууллагаас олгосон органик болохыг тодорхойлсон хүчин төгөлдөр гэрчилгээтэй байх.

9.4.Импортлосон органик хүнсийг жижиглэн савласан тохиолдолд шошго нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 12.8-д заасан шаардлагыг хангана.

9.5.Мэргэжлийн хяналтын байгууллага нь органик хүнснийг экспортлох болон импортлох үеийн хяналт шалгалтын мэдээг гаргаж улирал тутам Хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.”

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

12.Төслийн “Баталгаажуулалтын байгууллага гэсэн 11 дүгээр зүйл, “Органик үйлдвэрлэлийн үйл явц болон хүнсийг баталгаажуулах, бүртгэх гэсэн 12 дугаар зүйлийг нэгтгэн “ Баталгаажуулалтын байгууллага, органик үйлдвэрлэл болон хүнсний баталгаажуулалт, бүртгэл” гэсэн 10 дугаар зүйл болгон доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулж дугаарыг өөрчлөх.

“10 дугаар зүйл. Баталгаажуулалтын байгууллага, органик үйлдвэрлэл болон хүнсний баталгаажуулалт, бүртгэл

10.1.Органик үйлдвэрлэлийн болон органик хүнс, тэжээл, бордооны

баталгаажуулалтыг дор дурдсан байгууллага гүйцэтгэнэ:

10.1.1.Монгол улсын эрх бүхий байгууллагаар итгэмжлэгдсэн баталгаажуулалтын байгууллага;

10.1.2.Монгол улсад бүртгэлтэй, гадаад улсын итгэмжлэгдсэн баталгаажуулалтын байгууллага;

10.2.Энэ хуульд заасан шаардлагад нийцүүлэн үйлдвэрлэсэн хүнсийг харилцан итгэлцэлд тулгуурлан үйлдвэрлэгч, хэрэглэгч болон бусад талууд хамтран баталгаажуулах бол хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад бүртгүүлнэ.

10.3.Энэ хуулийн 10.1-д заасан баталгаажуулалтын байгууллагыг бүртгэх журмыг үндэсний итгэмжлэлийн байгууллага, 10.2-т зааснаар баталгаажуулах тохиолдолд түүнд тавих шаардлага, бүртгүүлэх болон баталгаажуулалт хийх журмыг хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

10.4.Баталгаажуулалтын байгууллага нь эрх бүхий үндэсний болон олон улсын байгууллагаас баталсан дүрэм, журам, стандартын хүрээнд баталгаажуулалт хийж гэрчилгээ олгох, мөн түүнийг түдгэлзүүлэх, хүчингүй болгож болох бөгөөд энэ тухай хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болон мэргэжлийн хяналтын байгууллагад бичгээр мэдэгдэнэ.

10.5.Хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь баталгаажсан органик үйлдвэрлэл, хүнсний мэдээллийн санг бүрдүүлж, тухай бүр шинэчлэн мэргэжлийн хяналтын байгууллагад бичгээр мэдэгдэнэ.

10.6.Үндэсний итгэмжлэлийн болон Хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага нь энэ хуулийн 10.1, 10.2-т заасан баталгаажуулалт хийсэн этгээдийн талаарх мэдээллийн санг бүрдүүлж, тухай бүр шинэчлэнэ.

10.7.Энэ хуулийн 10.1, 10.2-т заасан баталгаажуулалт хийсэн этгээд нь дараах үүрэгтэй:

10.7.1.органик үйлдвэрлэл эрхлэгчтэй энэ хуулийн 6.2-т заасан гэрээ байгуулж, хэрэгжилтийг хангуулж ажиллах;

10.7.2.органик үйлдвэрлэл эрхлэгч энэ хуулийн 8.2-т заасныг зөрчиж үйлдвэрлэл явуулсан бол баталгаажуулалтыг хүчингүй болгож, энэ тухай мэдээллийг мэргэжлийн хяналтын болон хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад ажлын 10 хоногт багтаан албан бичгээр мэдэгдэх;

10.7.3.эрх бүхий байгууллагыг баталгаажуулсан үйлдвэрлэл эрхлэгчийн тухай мэдээллээр хангах.

10.7.4.энэ хуулийн 10.1, 10.2-т заасан баталгаажуулалт хийсэн этгээд нь үндэсний итгэмжлэлийн байгууллагад бүртгүүлэхгүйгээр үйл ажиллагаа

явуулахыг хориглоно.”

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

13.Төслийн “Органик хүнсний барааны тэмдэг, шошго” гэсэн 13 дугаар зүйлийн гарчгийг “Органик хүнсний тэмдэг, тэмдэглэгээ, шошго” гэж өөрчлөн 11 дүгээр зүйл болгон доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулж дугаарыг өөрчлөх.

“11 дүгээр зүйл.Органик хүнсний тэмдэг, тэмдэглэгээ, шошго

11.1.Энэ хуулийн 10.1-д зааснаар баталгаажуулалт хийлгэсэн тохиолдолд органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, 10.2-т зааснаар баталгаажуулалт хийлгэсэн тохиолдолд органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэглэгээг тус тус шошгонд тавина.

11.2.Органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээ нь шилжилтийн үед шар өнгийн дэвсгэртэй, органик үйлдвэрлэлд шилжсэнээс хойш ногоон өнгийн дэвсгэртэй байна.

11.3.Органик хүнсний шошго нь Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай хуулийн 12.3-12.7-д зааснаас гадна баталгаажуулалтын байгууллагын нэрийг бичиж болно.

11.4.Хүнсэн дэх органик орцын нэр, хувь хэмжээг шошгонд тусгаж болно.

11.5.Органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээг хэрэглэхэд дараах үйлдлийг хориглоно:

11.5.1.органик бус хүнс, тэжээл, бордоог органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээтэйгээр нийтийн хэрэгцээнд нийлүүлэх, зар сурталчилгаанд ашиглах;

11.5.2.шилжилтийн үед үйлдвэрлэсэн хүнс, тэжээл, бордоог ногоон өнгийн дэвсгэртэйгээр нийтийн хэрэгцээнд нийлүүлэх, зар сурталчилгаанд ашиглах;

11.6.Органик болохыг илэрхийлсэн тэмдэг, тэмдэглэгээний загвар, хэрэглэх журмыг хүнс, хөдөө аж ахуйн асуудал эрхэлсэн Засгийн газрын гишүүн батална.

11.7.Хүнсний шошгонд монгол болон гадаад хэлээр бичигдсэн “органик”, “байгалийн цэвэр” “байгалийн гаралтай цэвэр” гэсэн үгийг хэрэглэх бол энэ хуулийг дагаж мөрдөнө.

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**

14.Төслийн “Органик үйлдвэрлэл, органик хүнсэнд тавих хяналт” гэсэн 14 дүгээр зүйлийг 12 дугаар зүйл болгон доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулж дугаарыг өөрчлөх.

“12 дугаар зүйл.Органик үйлдвэрлэл, органик хүнсэнд тавих хяналт

12.1.Органик үйлдвэрлэлийн сүлжээнд болон органик хүнсний хадгалалт,

тээвэрлэлт, экспорт, импорт, худалдаа, үйлчилгээнд тавих хяналтыг Хүнсний тухай¹, Хүнсний бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангах тухай², Төрийн хяналт, шалгалтын тухай³, Хэрэглэгчийн эрхийг хамгаалах тухай, Амьтан ургамал тэдгээрийн гаралтай түүхий эд бүтээгдэхүүнийг улсын хилээр нэвтрүүлэх үеийн хорио цээрийн хяналт шалгалтын тухай хуулиар тус тус зохицуулна.

12.2.Энэ хуулийн 10.1, 10.2-т заасан баталгаажуулалт хийсэн этгээд нь органик хүнсний үйлдвэрлэлийн үйл явцад байнгын хяналт тавина.

Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин, Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр

15.Төслийн “Хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага” гэсэн 15 дугаар зүйлийг 13 дугаар зүйл болгон доор дурдсан байдлаар өөрчлөн найруулж дугаарыг өөрчлөх.

“13 дугаар зүйл. Хууль тогтоомж зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

13.1.Органик хүнсний тухай хууль тогтоомжийг зөрчсөн этгээдэд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэхээргүй бол эрх бүхий улсын байцаагч доор дурдсан захиргааны шийтгэлийг ногдуулна:

13.1.1.органик болохыг илэрхийлсэн барааны тэмдэг, тэмдэглэгээг хууль бусаар ашиглаж хэрэглэгчийг төөрөлдүүлсэн бол иргэнийг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг тав дахин, хуулийн этгээдийг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хорь дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгож, тухайн бүтээгдэхүүнийг борлуулснаас олсон орлогыг хураах;

13.1.2.энэ хуулийн 7.1-д заасныг зөрчсөн органик үйлдвэрлэл эрхлэгчийг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арван тав дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгох;

13.1.3.энэ хуулийн 8.1.3-д заасныг зөрчсөн органик үйлдвэрлэл эрхлэгчийг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг арав дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгон, олсон орлогыг хурааж, баталгаажуулалтын байгууллагад бичгээр мэдэгдэх;

13.1.4.энэ хуулийн 8.2-т заасныг зөрчсөн органик үйлдвэрлэл эрхлэгчийг хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг хорин тав дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх хэмжээний төгрөгөөр торгож, үйл ажиллагааг нь түр зогсоож, баталгаажуулалтын байгууллагад бичгээр мэдэгдэх;

13.1.5.энэ хуулийн 9.3-д заасныг зөрчсөн бол саатуулж, зөрчил арилаагүй тохиолдолд буцаах арга хэмжээ авах.

13.2.Энэ хуулийг зөрчиж баталгаажуулалт хийж гэрчилгээ олгосон энэ хуулийн 10.1.1-д заасан баталгаажуулалтын байгууллагын итгэмжлэлийг эрх бүхий байгууллага хүчингүй болгох, энэ хуулийн 10.1.2-д заасан баталгаажуулалтын байгууллагыг эрх олгосон итгэмжлэлийн байгууллагад мэдэгдэж бүртгэлээс хасах, 10.2-т заасан баталгаажуулалтын байгууллагыг холбогдох бүртгэлээс хасна.

Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,

Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр

16.Энэ хуулийг 2017 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

**Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн С.Оюун, Д.Арвин,
Б. Наранхүү, Я.Содбаатар, Ж.Энхбаяр**